

Ikt. sz.: FFB-41/24-5/2020.

FFB-8/2020. sz. ülés
(FFB-34/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Fenntartható fejlődés bizottságának**
2020. október 13-án, kedden 10 óra 01 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	6
<i>Süli János, a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélkül miniszter éves meghallgatása</i>	
<i>(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)</i>	6
<i>Süli János beszámolója</i>	6
<i>Kovács Pál kiegészítése</i>	11
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	12
<i>Válaszadás</i>	14
<i>A klímaváltozás egészségügyi kockázatainak mérsékléséről szóló H/11039. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről)</i>	19
<i>Kocsis-Cake Olivio szóbeli kiegészítője</i>	20
<i>Határozathozatal</i>	21
<i>Az Óbudai (Hajógyári)-sziget árvízvédelmi rendszere megvalósításának előkészítéséhez szükséges forrás biztosításáról szóló kormányhatározat hatályon kívül helyezéséről szóló H/12571. számú határozati javaslat</i>	
<i>(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről)</i>	21
<i>Szabó Tímea szóbeli kiegészítése</i>	21
<i>Határozathozatal</i>	22
<i>A kudarcba fulladt állami hulladékkezelési rendszer átalakításáról, az önkormányzati hulladékkezelési rendszer visszaállításáról szóló H/11279. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	22
<i>Kocsis-Cake Olivio szóbeli kiegészítése</i>	22
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	23
<i>Kocsis-Cake Olivio válaszai, reflexiói</i>	24
<i>Határozathozatal</i>	25
<i>Egyes egyszer használatos műanyagok forgalomba hozatalának betiltásáról szóló T/10670. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről)</i>	25
<i>Hajdu László szóbeli kiegészítése</i>	25
<i>Határozathozatal</i>	25

***Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2019. évi
tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról szóló H/11093.
számú határozati
javaslat***

<i>(Az Igazságügyi bizottság önálló indítványa) (Döntés részletes vita lefolytatásáról a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján)</i>	<i>25</i>
<i>Egyebek</i>	<i>26</i>
<i>Az ülés berekesztése</i>	<i>26</i>

Napirendi javaslat

1. Süli János, a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélkül miniszter éves meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)
2. A klímaváltozás egészségügyi kockázatainak mérsékléséről szóló határozati javaslat (H/11039. szám)
(Szabó Tímea (Párbeszéd) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
3. Az Óbudai (Hajógyári)-sziget árvízvédelmi rendszere megvalósításának előkészítéséhez szükséges forrás biztosításáról szóló kormányhatározat hatályon kívül helyezéséről szóló határozati javaslat (H/12571. szám)
(Szabó Tímea (Párbeszéd) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
4. A kudarcba fulladt állami hulladékkezelési rendszer átalakításáról, az önkormányzati hulladékkezelési rendszer visszaállításáról szóló határozati javaslat (H/11279. szám)
(Kocsis-Cake Olivio (Párbeszéd) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
5. Egyes egyszer használatos műanyagok forgalomba hozatalának betiltásáról szóló törvényjavaslat (T/10670. szám)
(Dr. Oláh Lajos, Arató Gergely, Dr. Vadai Ágnes és Hajdu László (DK) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
6. Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2019. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/11093. szám)
(Az Igazságügyi bizottság önálló indítványa)
(Döntés részletes vita lefolytatásáról a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján)
7. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Schmuck Erzsébet (LMP), a bizottság elnöke
Bencsik János (Fidesz), a bizottság alelnöke

Böröcz László (Fidesz)
Varga Gábor (Fidesz)
Szászfalvi László (KDNP)
Hajdu László (DK)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz) Bencsik Jánosnak (Fidesz)
Simonka György (Fidesz) Szászfalvi Lászlónak (KDNP)

A bizottság titkársága részéről

Hatvani Szabolcs bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Süli János, a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélkül miniszter
Kovács Pál, a Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartásáért felelős államtitkár

Dr. Keresztes László Lóránt (LMP) országgyűlési képviselő
Kocsis-Cake Olivio (Párbeszéd) országgyűlési képviselő
Szabó Timea (Párbeszéd) országgyűlési képviselő

Megjelentek

Mittler István kommunikációs igazgató (Paks II. Atomerőmű Zrt.)
Rákóczi Péter kommunikációs főtanácsadó (Paks II. Atomerőmű Zrt.)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 01 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: *(Az ülés résztvevői maszkot viselnek, amelyet csak hozzászólásuk időtartamára vesznek le.)* Jó napot kívánok! Javasolom, hogy kezdjük el a mai bizottsági ülést - amikor beszélek, akkor le fogom venni a maszkot, hogyha nem bánják -, tehát a Fenntartható fejlődés bizottságának mai ülését, amely 2020. október 13-án van, ezennel megnyitom. Köszöntöm a bizottság megjelent tagjait, vendégeinket, illetve az ülésre érkezett hallgatóságot! Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes, Bencsik János alelnök úr helyettesíti Turi-Kovács Béla képviselő urat, Szászfalvi László képviselő úr helyettesíti Simonka Györgyöt.

Az ülés napirendjének elfogadása előtt egy szomorú kötelezettségemnek teszek eleget. Amióta utoljára találkoztunk ebben a körben, képviselőtársunk, bizottságitag-társunk, Koncz Ferenc tragikus hirtelenséggel elhunyt. Szeretném a bizottság és a magam nevében is őszinte részvételemet kifejezni a család és a Fidesz képviselőcsoportja felé. Kérem, hogy csendben emlékezzünk rá. *(Az ülés résztvevői néma felállással adóznak az elhunyt emlékének.)* Köszönöm szépen.

Mai ülésünk napirendi pontjaira a javaslatot megküldtem. Kérdezem képviselőtársaimat, felolvassam-e, megismételjem-e. *(Jelzésre:)* Úgy látom, hogy nem kell. Kérem, hogy aki egyetért a javaslattal, kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság a mai napirendünket elfogadta.

Süli János, a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélkül miniszter éves meghallgatása

(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Soron következik tehát Süli János, a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélkül miniszter éves meghallgatása az Országgyűlésről szóló törvény 41. §-a alapján. Tisztelettel köszöntöm Süli János miniszter urat és munkatársait, Kovács Pál államtitkár urat, Mittler István kommunikációs igazgató urat és Rákóczi Péter kommunikációs főtanácsadó urat.

Tájékoztatom a bizottság tagjait, illetve a miniszter urat, hogy az előzetes jelzésnek megfelelően a meghallgatás időkeretben történik. Először a miniszter úrnak 30 perc áll a rendelkezésére, hogy beszámoljon az elmúlt egy év alatt elvégzett munkáról, majd a bizottság tagjai frakciónként legfeljebb 10 percben fogalmazhatják meg a kérdéseiket, észrevételeiket, ezt követően a miniszter úrnak maximum 30 perc áll majd a rendelkezésére, hogy a kérdésekre válaszoljon. Ha nem bizottsági tag képviselő kér szót, arról a bizottságnak külön döntenie kell, és ebben az esetben legfeljebb három kérdés feltevésére van lehetőség maximum háromperces időkeretben. Ha szükséges lesz, akkor a vitában még egy rövid második kört is tartani fogunk. És akkor át is adom a szót a miniszter úrnak, parancsoljon!

Süli János beszámolója

SÜLI JÁNOS, a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélkül miniszter: Tisztelettel köszöntöm a Fenntartható fejlődés bizottságának minden egyes megjelent képviselőjét, az elnök asszonyt és a résztvevő érdeklődőket, vendégeket! Köszönjük a lehetőséget, hogy a törvénynek is megfelelően beszámolóinkat megtarthatjuk. Ezt korábban ütemeztük, és úgy ütemeztük, hogy szerettük volna, hogyha a bizottság Pakson ismételtlen megtekinti

azt a munkát, amelyet végzünk, vagy mivel mindig felmerül a bátaapáti hulladékelhelyezés hosszú távú kérdése is, akár Bátaapátiban is szívesen megtartottuk volna ez a beszámolómat. Ez a meghívás él, ha majd a pandémia, a járvány lehetővé teszi, akkor szeretnénk is, hogyha a bizottság a tiszteletét tudná tenni, és akkor a helyszínen tudnánk bemutatni mind az atomerőmű-építkezésnek a folyamatát, mind a hulladékkezelésnek, a kis és közepes aktivitású hulladék kezelésének a státuszát, a megvalósult, úgy gondoljuk, világszínvonalú lerakóját.

Ami az elmúlt időszakot illeti, tavaly július 2-án voltunk itt a bizottság előtt, akkor ígéreteink voltak arra, hogy a módosított ütemterv szerint a közel 300 ezer oldal műszaki tervet októberben át fogja adni részünkre az orosz fél. Ez határidőre megtörtént, tehát az a tervcsomag, amely alapján az engedélyezéshez szükséges elemzéseket, dokumentációt össze tudtuk állítani, az átadásra került, és akkor június 30-ával ebből a tervcsomagból előállítottuk azt az engedélykérelmet, amelyet az OAH részére át is adtunk, ami azt jelenti, hogy június 30-ától 12+3 hónap ideje van az Országos Atomenergia Hivatalnak arra, hogy a beérkező dokumentációt áttekintse, megvizsgálja azokat a követelményeket, amelyeket a nukleáris biztonsági szabályzat tartalmaz egy új erőmű építésére vonatkozóan, az uniós előírások teljesítését, és ehhez ő még száz nemzetközi tagból, a NAÜ száz tagjából álló szakértői delegációt is fel fog használni, fel fog kérni, hogy ennyivel is átfogóbb, alaposabb legyen a dokumentáció áttekintése.

A dokumentáció mennyiségét illetően maga az engedélykérelem tulajdonképpen 80 ezer oldal, de a beadott alátámasztó számítások indoklásokkal együtt 283 ezer oldal terjedelműek. Ezt elektronikus úton adtuk át, ezzel is próbáltuk a papírmunkát csökkenteni, illetve a környezetvédelmi célkitűzéseket is szem előtt tartani, hisz ez egy tízemeletes ház magasságú dokumentációhalmaz lett volna, ha kinyomtatjuk, vagy akár Budapesttől a Balatonig érő folyam lett volna, ha egymás mellé rakjuk ezt a papírmennyiséget.

Ezzel párhuzamosan a nyáron, illetve a tavaszi ülészak során kisebb vitát váltott ki, hogy mi kezdeményeztünk egy jogszabály-módosítást, hogy a létesítési engedély beadása mellett hadd történhessen meg a földmunkákra vonatkozó terv beadása és annak az engedélyezése, hogy már a főépület engedélyének a kiadása előtt elkezdhessük előkészíteni a résfalat, a talajmegerősítést és a jelentős mennyiségű föld kitermelését, ami mennyiségileg egy 8 millió köbméter földet jelent, illetve az időigényessége is jelentős, 18-26 hónap lehet az ennek a munkának az elvégzéséhez szükséges idő, hisz itt arról van szó, hogy úgy kell a munkagödört körülhatárolni egy résfallal, hogy a mellette 500 méterre lévő 1-4. blokknál vízszintváltozást ne érzünk el, amikor ezt a munkagödört víztelenítjük. Ez egy fontos szempont, hisz az 1-4. blokk alatt nincs talajmegerősítés, vízben gazdag kavicságyon áll az 1-4. blokk. Ha ott jelentős vízszintváltozást idéznénk elő, akkor az beláthatatlan következményekkel járna, ezért az maximális tervezési szempont, hogy 10 centinél nagyobb eltérést nem okozhatunk az 1-4. blokk alatt. Az új blokk alatt a teljes talaj meg lesz erősítve, hiszen egy robusztus, nagyon nehéz szerkezetű épület lesz, a kettős kupola súlya jelentősen terhelné a talajt, ezért teljes alaplemez alatti talajmegerősítést hajtunk végre. Ezért ilyen időigényes a munka. Annak a résfalnak pedig, amely ezt a munkagödört körbeveszi, a vízzárás feltételét kell biztosítani.

A jogszabály-módosítást elvégeztük, brüsszeli jóváhagyással rendelkezünk az ügy kapcsán. Mostanában, az őszi időszakban várjuk, hogy az orosz fél az engedélyezéshez kapcsolódó tervdokumentációt elkészítse, és majd az OAH-nak átadva az engedélyt jövő év elején birtokba véve el tudjuk kezdeni a földkitermelést. Az első réteg letermelése a talajvízszintig nem jelent problémát. A Duna vízszintje azt határozza meg, hogy 5-6 méter mélységig mindenféle következmények nélkül

eljuthatunk, ott nem kell víztelenítést végrehajtani, de attól kezdve egy bonyolult, nagy összetettségű munkát jelent. Ennek érdekében a szerződést is módosítani kellett, az EPC-szerződést. A szerződésmódosítás szintén a brüsszeli Bizottság által jóváhagyott. Minden módosítást jóvá kell hagyatnunk. Ez volt sorrendben az ötödik számú módosításunk, számozás szerint a negyedik. A brüsszeli Bizottsággal jóváhagyattuk, hogy bár ez a munka korábban a kettes fázisban volt ütemezve, hozzassuk előre az egyes fázisba. A földmunkák engedélyezésével egyébként minden, a részünkről vállalt kötelezettségnek eleget tettünk, az orosz féltől várjuk a végleges engedélyezési dokumentációt.

Az elmúlt időszakban fontos határidő volt a Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal tekintetében. Amellett, hogy a nukleáris létesítményre az OAH-tól kell egy engedélyt kapnunk - a nukleáris biztonság szempontjából vizsgálja az Országos Atomenergia Hivatal -, de hogy a rendszerbe felcsatlakozhatunk ezzel a két blokkal, ami elkészült, a MEKH-nél kell kezdeményeznünk azt az engedélykérelmet. Ezt az engedélykérelmet is beadtuk október eleji határidőre. Még egy fontos beadványunk elkészült, amit az OAH részére kellett beadni, magának az erőműnek a fizikai biztonságvédelmi tervét is, amely ezt tartalmazza. Az elmúlt időszakban ez most már egy önálló követelménnyé vált a világ összes atomerőmű-építésénél, hiszen megnőtt ezeknek a létesítményeknek a fenyegetettsége, terrorfenyegetettsége is, ezért önálló fejezetben kell bemutatni, tárgyalni azt, hogy hogyan képzeljük el a megépülő erőmű fizikai, biztonsági védelmét, hogyan lesz végrehajtva. Ezt a tervet szeptember 30-ig kellett beadni a hatóságnak, és egy héttel a vállalt határidő előtt beadásra került.

Az erőmű építésének indokoltságáról változatlanul az a véleményünk, hogy Magyarország előtt nem áll más jövőkép. Nem akarunk vitatkozni senkivel. Partnerek vagyunk abban mindenkivel, hogy a megújuló arányt nyugodtan lehet növelni egy adott értékig, illetve az adott beavatkozások végrehajtása mellett, hisz Magyarországon az energiatároló-kapacitás..., a villamos energiát el tudjuk tárolni, abban ma nincs sok lehetőségünk. A megújuló az időjárástól függően, a napszaktól függően áll rendelkezésre, az atomerőmű alaperőműként pedig időjárástól függetlenül mindig rendelkezésre áll. Az atomerőmű teljesítménykihasználási tényezője 90-92 százalékos, 18 havonta fogunk az új blokkal tervezetten leállni, ezért van ilyen magas kihasználási tényezője. Adott évben, adott esetben ennél lehet magasabb, a megújulóknál pedig a kihasználási arány 12-16 százalék attól függően, hogy milyen a benapozási és egyéb körülmény. Azt is meg kell jegyezni a megújulókkal kapcsolatban, hogy minél melegebb van, a naperőmű kapacitása egy idő után visszahajlik, tehát nem a melegtől teljesít jól a naperőmű, hanem a fény mennyiségtől. Tehát a tapasztalat az, hogy ha ilyen 36 fok körüli hőmérsékletet elérő a környezet hőfoka, akkor visszahajlik, de ugyanúgy üzemelteti. Tulajdonképpen rendszeres karbantartás szükséges - poros a levegő -, tehát a naperőművet is időszakonként le kell mosni, hiszen a beporosodott napcella teljesítménye 20 százalékkal visszaesik. Üzemeltetési gond mindenütt van, üzemeltetni mindent kell, tehát a naperőműhöz is kapcsolódik üzemeltetési feltétel.

Mi példákkal tudjuk alátámasztani, hogy a megújulóval nem fogjuk tudni megoldani Magyarország energiahelyzetét. December 19-én... december 5-én volt Magyarország egyik legnagyobb teljesítmény-igénybevétele. Ez a teljesítmény-igénybevétel 7105 megawatt volt. Ez délután fél ötkor volt, amikor már sötét van. Ez egy párás, ködös időszak volt. Ekkor a megújulók, a szél erőművek 94 megawattot tudtak a hálózatra termelni, a naperőművek pedig 9 megawattot. Tehát az időjárástól függő megújulók 103 megawattot tudtak a 7105 megawattból teljesíteni. Ha a tegnapi napot megnézzük, este hétkor volt a csúcsideje a tegnapi villamosenergia-csúcsidőnek, ez 6384 megawatt volt pontosan. Ebből este a közel 1730 megawatt naperőmű-kapacitásból nulla teljesítményt tudtak a hálózatok. Esős, ködös idő volt. Ezek valós

számok, a MAVIR-adatbázisból begyűjtött számok. Délben ez a teljesítmény 292 megawatt volt. A szélkerekek tudtak - még volt szél- és valamennyi levegőmozgás - 210 megawattot adni, tehát tulajdonképpen délben 500 megawatt teljesítményt tudtak produkálni az időjárástól függő megújulók, este a szél adta a teljesítményt, a naperóművek pedig nulla teljesítményt nyújtottak. Ha ma reggel megnézzük a villamosenergia-igényt, akkor pillanatnyilag is 26 százalék importra vagyunk szorulva. Ez korábban éves szinten elérte a 30-32 százalékot. Tavaly kevesebb volt az importigény, de akkor is meghaladta a 30 százalékot. Ezek is azt igazolják, hogy mindenféleképpen az az irány, amit 2009-ben 95,4 százalékos parlamenti támogatással indítottunk, hogy atomerőmű épüljön Magyarországon, kezdjük el azt az engedélyezési munkát, amelynek révén majd megépülhet a két blokk, egy jó iránynak tűnt. Annál is inkább, mert ha a környezetvédelmi kibocsátásoknak meg akarunk felelni, ma Paks II.-vel 17 millió tonna szén-dioxid-kibocsátást tudunk megtakarítani. A közlekedés szén-dioxid-kibocsátása egymaga 12 millió tonna fölött van. Ez attól függően növekszik - most is a napokban 13,5 millió tonnára prognosztizálták a szén-dioxid-kibocsátást -, annak függvényében, hogy mennyi az áthaladó tranzitforgalom az országon belül. Hozzá kell tenni azt, hogy a Magyarországon meglévő erdők regenerációs képessége 6 millió tonna/év, tehát ez is mutatja, hogy Paks megépítésével jelentős szén-dioxid-tehermentesítést tudunk végrehajtani ugyanúgy, mint ahogy az 1-4. blokk teszi a mindennapi üzemelése során.

A környezetvédelmi szempontokat maximálisan szem előtt tartva a terület előkészítése zajlik. Több sajtóorgánium is beszámolt arról, hogy a madarak, a hullók, a védett növények áttelepítése építéstől mentes területre folyamatosan történik. Vannak olyan madarak, amelyek már kétszer költöttek az új helyen, és tényleg ritka madárfajokat is megkülönböztetünk, amelyek az áttelepítés során elhelyezésre kerültek. Van itt barna kánya, kabasólyom, vörös vércse, ezeket a madarakat is áttelepítve biztosítunk nekik megfelelő élőhelyet.

A hulladékkezelésnek a kérdése. Ahogy az 1-4. blokknál a kis és közepes aktivitású hulladékok kezelése Bataapátiban megoldott, ugyanúgy az új blokknak a hulladékkérdése is meg lesz oldva. Azt világosan kell látni, hogy a Központi Nukleáris Alapba Paks I. jelenleg is jelentős összeget fizet, hisz az a szabály, hogy aki a nukleáris energia hasznát húzza, az fizesse is meg majd a hosszú távú lerakásnak a költségét, ennek érdekében az alapot Paks I. éves szinten körülbelül 25 milliárd forinttal tölti, ez nem lesz másképp Paks II. vonatkozásában sem, tehát ha megkezdjük a termelést, akkor nekünk is töltenünk kell ezt az alapot, ebből az alapból tudja az RHK Kht. - hisz egy független radioaktív hulladék-kezelő társaság feladata a hulladék elhelyezés, -kezelés - ezt a munkát végezni. Az üzemanyag, a kiegészített üzemanyag most az 1-4. blokk vonatkozásában egy átmeneti tárolóban van tárolva Paks mellett, és azt gondoljuk, hogy ezek további feldolgozásra kerülnek, de itt majd az államtitkár úr még kiegészíti az általam elmondottakat, hisz biztató előrehaladott kutatások vannak annak érdekében - mert minden országnak, amely atomenergiával foglalkozik, fontos feladata -, hogy az üzemanyagciklust zárttá tudjuk tenni, hogy a hosszú felezési idejű izotópokat átalakítsuk rövid felezési idejű izotópokká, de erről majd az államtitkár úr mond két szót. Ebben is biztató előrehaladás van tehát.

Paks II. vonatkozásában a nagy aktivitású hulladék az üzemeltetést követő első öt évben az erőmű területén kerül tárolásra, öt évig kell pihentetni pihentetőmedencében, miután kikerül a reaktorból, ez jelenleg is így van, majd utána kerül átmeneti tárolásra, de azt gondoljuk, hogy ez a 20 éves távlat biztosítja azt, hogy ezt nem hulladékként kell kezelni. Erre nézve az Uniónak van egy speciális jogszabálya, amelynek kapcsán szeretnénk, ha ebben kooperálhatnánk majd az itt lévő kollégákkal. Az Unió kimondja, hogy mindenki maga helyezze el a nagy aktivitású hulladékot, az

Európai Unió államai készen lennének akár bértárolásra is, hisz drága egy tároló megépítése, ott nem okozna nagy költségnövekedést, ha akár más országból befogadná, de jelenleg jogszabályilag nem teszi ezt lehetővé, az a mondas, hogy minden ország maga oldja meg a nagy aktivitású hulladék elhelyezését. Ha tehát mi például az üzemanyagot feldolgoztatjuk bárhol, mert erre a mai napon is lehetőség van, akkor is a nem használt, tehát láb részét a kazettának, fej részét, távtartó részét vissza kell hozni.

Európában is tulajdonképpen ugyanaz a helyzet, az irány, építkezések számtalan országban zajlanak, Franciaország, Finnország, Anglia, Bulgária, amely korábban leállította az erőműépítést, újra tendereztet, Cernavodában a románok a kínaiakkal megszakították a kapcsolatot, most Amerikával tárgyalnak, Csehország, Szlovákia aktív politikát folytat. A szlovéniai Krško erőmű üzemideje lassan le fog járni, ők is foglalkoznak ezzel a gondolattal. Lengyelország, ha meg akarja oldani a szén-dioxid-kibocsátás volumenét, akkor pillanatnyilag öt erőműre 40 milliárd amerikai dollár felvételét kezdeményezte, aztán majd hogy milyen blokk típust vagy mit épít pontosan, azt még nem tudjuk. Törökországban négy blokk építése zajlik. Fehéroroszországban üzembe helyezés alatt van az első blokk.

Ezekből a blokkokból, amelyek referenciablokkok nekünk, Szentpéterváron üzemel az első blokk, most üzemelik be majd a második blokkot, Novovoronyezsben pedig már mind a két blokk üzemel, tehát mire mi eljutunk odáig, hogy be kell üzemelni, addigra körülbelül tíz blokk fog a világon ebből a fajta reaktorból üzemelni. Ennek a reaktornak az első típusa egyébként 1000 megawattos, tehát ahhoz képest ott jelentős referenciaidővel rendelkezünk, több mint ezer év, hogyha összeszámoljuk a VVER-1000-es blokkok summa üzemidejét, tehát ez egy megbízható, kiforrott blokk típus, itt egy növelt teljesítményről, pluszvédelmi rendszerekkel ellátott blokkról beszélünk, aminek az a tervezési követelménye, hogy ezeknek az új blokkoknak semmilyen üzemi és üzemzavari szituációban nem lehet a telephelyen kívüli hatása. Ezért van kettős kupolaszerkezettel védve az épület: a belső meghibásodást a belső kupolának kell elviselnie, levezetnie, akár azon az áron is, hogy sérülhet, a külső kupolának pedig az a feladata, hogy rázuhanó repülő műtárgy esetén is biztosítsa a blokk integritását, tehát akkor sem kerülhet ki semmilyen anyag, így a környezetben a blokküzem alatt semmilyen intézkedésre nem kell számítani. Mint hangsúlyoztam, azt fogja ellenőrizni a hatóság a száz szakértő igénybevételével, hogy ezt a tervezési követelményt az új blokkunk tudja-e. Több passzív biztonsági rendszer és több aktív biztonsági rendszer van, ezért nevezzük 3+-os generációsnak.

A tervezés folyamata mellett zajlik a beszállítók versenyeztetése. Az orosz fél a munkákra a beszállítók 55 százalékát európai tendereztetés keretében választja ki. Ennek keretében a turbinagenerátor egység General Electric és Alstom, tehát amerikai-francia konstrukció, az irányítástechnika és a védelmi rendszerek szállítója a Siemens és a Framatome, tehát német és francia, a földmunkák fővállalkozója a Bauer nevű német cég, és majd így zajlik a továbbiakban is, külön dízelgenerátor egységeket, egyéb rendszereket kell még szállítani, versenyeztetni, de magát a vízkivételi mű épületét is. Mi tehát úgy látjuk, hogy egy nemzetközi tender keretében, nemzetközi együttműködés keretében megvalósuló, a legmodernebb, legbiztonságosabb erőmű megépítésére lesz lehetőségünk.

A felvonulási területen az épületek építése magyar vállalkozókkal zajlik. Az orosz fél magyar vállalkozókkal szeretné az összes épületet megépíteni, hogy kipróbálja őket, hogy majd a főépület-építésnél már partnerkapcsolattal rendelkező vállalkozók álljanak a rendelkezésére. Itt is négy engedély a birtokunkban van, építhetünk, három lassan befejeződik, a negyediket a napokban kezdjük, és folyamatosan kapjuk meg, hiszen 120 műtárgyat kell majd megépíteni a felvonulási területen, ebből 80 épület, ezeket folyamatosan ugyanúgy kell engedélyeztetnünk, mint a főépületet, tehát a

szakhatósági engedélyek mellett az Országos Atomenergia Hivatal adja ki az összes épületre vonatkozó engedélyt.

Én átadnám a szót Kovács Pál úrnak az üzemanyaggal kapcsolatban, hisz az érdekes kérdés lehet, lehet, hogy úgyis kapunk kérdést, de akkor átadnám a szót, és akkor lassan majd a 30 perc végére is érek Palival együtt, úgyhogy majd várjuk a kérdéseket. Köszönöm szépen.

Kovács Pál kiegészítése

KOVÁCS PÁL, a Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartásáért felelős államtitkár: Köszönöm szépen, miniszter úr. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottsági Tagok! A kiégett üzemanyagok kezelésével kapcsolatban annyit tudunk elmondani, hogy a kis és közepes aktivitású hulladékok elhelyezése terén a bátaapáti hulladéktároló 2013. évi üzembe helyezésével kapcsolatosan a tárolási és a végleges elhelyezési problémák megoldódtak. Ami pedig a nagy aktivitású kiégett üzemanyagok jövőjét illeti, itt az az álláspontunk, hogy ezek még rengeteg felhasználható üzemanyagot tartalmaznak, tehát amikor elérünk a ciklus végére, akkor a felhasználható izotópok, a jövőben is felhasználható izotópok mértéke még mindig eléggé jelentős lesz, tehát ezeket az üzemanyagokat érdemes reprocessálni. Az ezzel kapcsolatos vizsgálatok, a reprocessálási utak és az újrafeldolgozási utak tekintetében pedig nagyon komoly nemzetközi együttműködés folyik. Ezt úgy hívják, hogy IV. Generációs Nemzetközi Fórum, amelyben jelen pillanatban összesen 14 nukleáris nagyhatalom vesz részt globálisan, többek között Oroszország és Kína, és az Amerikai Egyesült Államok mellett hadd jegyezzem meg, hogy az Egyesült Államokban is közel száz reaktor működik, ahol már a 60 éves élettartam-hosszabbításon is túlmentek, sőt már 80 éves élettartam-hosszabbítással foglalkoznak.

Ami pedig a jövőbeli feldolgozást illeti, a kémiai, vegyi feldolgozás és újrahasznosítás terén más módszerek is jelentkeztek, és ez éppen a negyedik generációs reaktorfejlesztési projektek keretén belül az úgynevezett szaporító reaktorokban való feldolgozás. Ennek a lényege az, hogy a behelyezett száz kiló üzemanyagból a kampány végére 140 kilónyi üzemanyagot lehet kinyerni, így a rendelkezésre álló üzemanyagkészletek globálisan a most ismert 200-240 évről akár háromezer évre is felhasználhatók lesznek, tehát globálisan az az uránmennyiség, ami a szaporító reaktorok felhasználásával lehetségessé válik, ez a Föld energiaellátását, a bolygónk energiaellátását közel háromezer évig lenne képes ellátni.

Már csak egy megjegyzést szeretnék tenni. Ezen a területen is egyébként Oroszország élen jár, hiszen már több évtizede működteti a BN-600-as nátriumhűtésű reaktorát, amiből most már előkészítette Belojarszkban a BN-800-ast, a 800 megawattnyi típust, és ezekkel a típusokkal, valamint a most tervezés alatt álló és hamarosan kivitelezési útra kerülő ólomhűtésű reaktorával kapcsolatban is az üzemanyagciklus zárása lehetővé válik. Úgyhogy az ezen a területen való kutatás-fejlesztés mellett az átmeneti tárolással a nukleáris üzemanyag jövőjét biztosítottnak látjuk. Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr, a tájékoztatásukat. Először a bizottság tagjait kérdezem meg, hogy ki kíván hozzászólni. Emlékeztetni szeretnék arra, hogy frakciónként 10 perc áll rendelkezésünkre. Ki kíván először szólni? *(Nincs jelentkező.)* Akkor úgy tűnik, én leszek az első. Megkérem Bencsik János alelnök urat, hogy vegye át addig az ülés vezetését, amíg röviden hozzászólnék és feltenném az LMP kérdéseit.

(Az ülés vezetését Bencsik János, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Parancsoljon, elnök asszony!

Kérdések, hozzászólások

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP): Köszönöm. Miniszter úr, köszönöm szépen a tájékoztatást és az elvégzett munkáról szóló összefoglalót. Én alapvetően négy kérdést szeretnék feltenni és ezekkel kapcsolatosan egy nagyon rövid észrevételt, illetve véleményt mondani. Az első: azt gondolom, ön azért elég sokszor hallotta az Országgyűlésben, amikor az LMP képviselői hozzászóltak, hogy ezt a beruházást, Paks II.-t az évszázad - most pénzügyileg értem - legrosszabb beruházásának tartjuk. Nagyon drága, drága az orosz hitel, amit majd vissza kell fizetnünk, és nagyon komoly állami támogatásra lesz majd szükség. Egyébként megjegyzem, hogy maga Kaderják Péter államtitkár úr is veszteséges üzemeléssel számolt még 2013-ban, amikor kutató volt. Ezzel kapcsolatosan az a kérdésem, hogy mennyibe fog kerülni az adófizetőknek Paks II. a teljes életciklusra számolva. Ezzel tisztában kellene lenni, hogy az egész folyamatra vonatkozóan - ennek van egy hatalmas költsége, beleértve a létesítést, az üzemeltetést, a lebontást, a hulladékkezelést, ami kis és nagy aktivitású, annak az elhelyezését - milyen számításokat készítettek, és mekkora összegre becsülhető.

A másik kérdésem arra vonatkozik, hogy azt láttuk, hogy folyamatosan csúszik a beruházás. A kérdésem az, hogy mikorra tervezik üzembe helyezni majd a két új blokkot, és pontosabban mi várható akkor, hogy mennyit csúszik a projekt az eredeti tervekhez képest.

Ehhez konkrétan kapcsolódó kérdés az, hogy most úgy szerepel a jelenlegi szerződésben - ha azóta nem történt változás, pontosak az információink -, hogy 2026-tól kell elkezdeni az orosz hitel visszafizetését, milyen lépések történnek. Ez változik, vagy nem változik? Tehát mikorra várható a kezdés, és várhatóan hogyan alakul a hitel-visszafizetés? Megint csak ehhez a kérdéskörhöz kapcsolódik, hogy ha majd a két új blokk belép, akkor hogyan viszonyul majd ez Paks I.-hez, a megtermelt energiából lesz-e felesleg, nem lesz-e felesleg, hogyan fogják majd kezelni ezt az ügyet.

A harmadik kérdés a Központi Nukleáris Alaphoz kapcsolódik, bár eredetileg ezt nem terveztem, de miniszter úr kitért erre, és elmondta Paks I.-hez kapcsolódóan, hogy Paks I. most évi 25 milliárd forintot fizet be a Nukleáris Alapba. Tudjuk azt, hogy a Nukleáris Alapnak még az is a funkciója, hogy amikor az atomerőmű kivezetésre kerül, akkor a kivezetés költségeit ebből fedezzük. De most azt látjuk, hogy a Nukleáris Alap összege messze-messze nem elegendő, töredéke annak, mint amit becsülnek szakértők, és talán amit a kormány is becsül, ami kell a Paks I. kivezetéséhez. Tudom, hogy a válasz az lenne, hogy az Paks I., ez pedig Paks II., de említette miniszter úr, hogy Paks II. után is a Nukleáris Alapba hasonló összegű befizetés lesz, mint a Paks I. után. Azt szeretném megkérdezni, hogy majd Paks II. kistestvére lesz-e Paks I.-nek, amikor ki kell vezetni a Paks I.-et. Ott a négy blokk 2032-37 között lesz, tehát majd mekkora részt fog vállalni Paks II. a kivezetés költségeiből, vagy majd mindez az akkori adófizetőkre fog hárulni.

Még van egy kérdésem, ez a Kalocsa és Paks közötti Duna-híd megépítése. Hallottuk ezzel kapcsolatban, hogy ez Natura 2000 területet is veszélyeztet. Nem igazán látjuk a funkcióját. Ezt egy eléggé felesleges luxusberuházásnak tartjuk. Itt közel 100 milliárd forintról van szó, és tudjuk azt, hogy 20 kilométerrel északra és délre is van Duna-híd, és ez a Paks és Kalocsa közötti híd igazából nem illeszkedik semmilyen országos hálózati tervbe, tulajdonképpen csak a helyi forgalmat szolgálná ki. Ez megéri-e nekünk? Nyilvánvalóan akkor azt a kérdést fel tudom tenni, hogy ugye ez akkor nem épülne meg, ha nem lenne Paks II. Köszönöm szépen. Visszaveszem az elnöklést.

(Az ülés vezetését Schmuck Erzsébet, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Kérdezem, hogy ki kíván még hozzászólni. *(Jelzésre:)* Két képviselőtársunk, aki nem tagja a bizottságnak, Kocsis-Cake Olivio és Keresztes László Lóránt képviselő urak. Szavaznunk kell róluk. Kérdezem, hogy aki támogatja, hogy szót kapjanak, kézfeltartással jelezzék! *(Szavazás.)* Köszönöm, egyhangú. Emlékeztetem képviselő urakat, hogy maximum 3 perc áll rendelkezésükre 3 kérdés feltételére. Először megadom a szót Kocsis-Cake Oliviónak.

KOCSIS-CAKE OLIVIO (Párbeszéd): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Miniszter Úr! Miniszter úrnak köszönjük szépen a beszámolót. Igyekszem a három kérdést gyorsan feltenni. Az első kérdés a megtérülésre vonatkozik. Itt az látszik, hogy legalább két-három évet csúszik a beruházás ahhoz képest, ahogy tervezték. Ez nyilvánvalóan drágítja a megépítését, és az is látható, hogy azóta az áramár esik. Nyilván egy növekvő áramigénnyel számoltak, amikor ezt a beruházást elkezdték. Az a kérdésem, hogy van-e még olyan áramárprognózis, amely szerint megtérül ez a beruházás, vagy önök szerint mikor térül meg ez a beruházás. Az önköltségi termelői áramarat 55 euró/megawattra tervezték. Ez az első kérdésem.

A második kérdésem, amelyet az elnök asszony már felvetett, hogy a kalocsai Duna-híd és az orosz vendégmunkásoknak épülő kalocsai lakótelep benne van-e Paks II. összköltségében, vagy ez azon kívül eső költségnek számít.

A harmadik kérdésem pedig arra vonatkozik, hogy amennyiben Paks II. mégsem valósul meg, vagy továbbra is problémák adódnak a megvalósulásával, akkor mi a B tervük. Paks I-gyel kapcsolatban felmerült-e vagy felmerülhet-e az üzemidőnek a meghosszabbítása - ha jól emlékszem, 2030-ig van a jelenlegi - egy 10 évre, és ezzel kvázi időt nyerve, végiggondolva Magyarország energiapolitikáját, akár a megújuló energiák felé, akár más energiaforrás felé fordulva javítanánk ki azt a hibát, amit Paks II-vel elkövetünk. A kérdésem tehát arra vonatkozik, hogy Paks I-gyel mi a tervük, és reálisnak tartják-e az üzemideje meghosszabbítását. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. És akkor Keresztes László Lóránt képviselő úré a szó.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm a szót. Én is köszönöm szépen a miniszter úrnak és az államtitkár úrnak a tájékoztatást, a beszámolót. Nagyon röviden csak néhány kérdést tennék fel.

Hosszú-hosszú évek óta vitatkozunk már a parlamentben ezekről a kérdésekről, és biztos rengeteg olyan dolog van, amiben soha nem fogunk tudni megegyezni, de talán mondhatjuk, hogy ezt a célt nem is kell kitűznünk magunk elé. Ugyanakkor én azért arra mindenképpen szeretnék utalni, hogy meggyőződésünk szerint súlyos felelőtlenség a paksi bővítést elindítani olyan feltételek mellett, hogy gyakorlatilag a világon sehol nem megoldott a nagy aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezésének a kérdése, tehát a mai napig soha nem nyitottak meg végleges elhelyezésre szolgáló tárolót, és a technológiai, a finanszírozási és a helyszínválasztási kérdések is nyitottak a legtöbb helyen. Nyitottak ezek itt, Magyarországon is, tudjuk azt, hogy például a Központi Nukleáris Pénzügyi Alapban sincs, nem áll rendelkezésre a töredéke sem annak a forrásnak, amely szükséges lesz majd a leszereléshez és a hulladékok végleges elhelyezéséhez.

De, ugye, itt Magyarországon egy speciális probléma van a lehetséges terület kutatásával kapcsolatban. 2019 tavaszán volt egy közmeghallgatás Bodán, ahol az RHK benyújtotta egy telepre a kutatásiengedély-kérelmét, és ott többen felszólaltak, én

magam is ott voltam, és tolmácsoltam azt a nagyon-nagyon komoly társadalmi ellenállást, amely a térségben megnyilvánul. Akkor az OAH, az Országos Atomenergia Hivatal főigazgatója is elismerte, hogy ez egy komoly probléma, egy komoly ellenállás, és azt mondta, hogy ő ezt továbbítani fogja a döntéshozók felé. Ez meglepő volt számomra, mert kik a döntéshozók egy ilyen helyzetben, ha nem az OAH? Én azóta sem tudtam meg, hogy kik azok a döntéshozók, akikre az OAH főigazgatója utalt.

Ezzel összefüggésben a három kérdésem közül az első az lenne, hogy reálisnak ítélik-e a paksi bővítés függvényében, a paksi bővítést tekintve a most futó nemzeti programot a nukleáris hulladékok elhelyezésére. Tudjuk, hogy ott meghatározásra került, hogy kell még geológiai tároló, és egyetlenegy helyszínt említenek, a bodai agyagkő-formációt. Az önök tudása szerint mikor kerül be az Országgyűlés elé ennek a programnak a felülvizsgálata, tekintetbe véve, hogy ismereteim szerint ezt ötévente meg kell tenni, és egyelőre még nem nyújtották be, és idén lejár az öt év. Illetve az államtitkár úr beszélt a reprocessálás lehetőségéről, folyamatáról, amely minden tudásunk szerint egy rendkívül veszélyes és borzasztóan környezetpusztító eljárás. Ezt hogyan látják önök? Érdemes-e ebbe az irányba gondolkodni? Arról nem is beszélve, hogy a reprocessálás, egy esetleges reprocessálás után fennmaradó hulladék is egy rendkívül veszélyes hulladéknak minősül, és annak az elhelyezéséről is gondoskodnunk kell, tehát az még nem oldja meg azt a problémát, hogy ezeket a hulladékokat el kell helyezni.

Röviden ennyi kérdést szeretnék feltenni, és bízom benne, hogy kapunk információkat, amelyekkel előbbre jutunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy kíván-e még valaki hozzászólni a bizottság tagjai közül. *(Senki nem jelentkezik.)* Nem. Akkor a kérdések és a hozzászólások sorát lezárom, és megadom a szót a miniszter úrnak a válaszára. Köszönöm szépen.

Válaszadás

SÜLI JÁNOS, a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélkül miniszter: Köszönöm szépen a kérdéseket. Az elnök asszony kérdéseire adandó válaszokkal kezdem, és akkor egy csokorba foglaljuk majd a Központi Nukleáris Alap meg a nagy aktivitású hulladék kérdését, ott vissza is fogom adni a témát Kovács Pál úrnak, majd ha szükséges, akkor én egészítem ki őt, hisz a Központi Nukleáris Alap kérdésében is naponta van tulajdonképpen egyeztetés a társmínisztériumokkal, ott is azon az úton vagyunk, hogy a végleges megoldást is a parlament elé fogjuk vinni, hogy milyen módon változtatjuk meg az alap működését.

Akkor kezdjük az orosz hitel kérdésével, hogy drága vagy nem drága a hitel! Amikor az egész beruházás elkezdődött, '14-ben megszületett az IGA, tehát az államközi megállapodás, utána egy finanszírozási megállapodás, és aztán az EPC-szerződés. Aztán épphogy elkezdtük a munkát, a következő évben, '15 szeptemberében a brüsszeli bizottság tulajdonképpen felfüggesztette a munkát azzal a feltétellel, hogy többek között vizsgálta a megtérülést, a gazdaságosságot, az üzemanyag-beszerzés hosszú távú kérdését, a blokk biztonságát, a verseny alóli felmentés kérdését, tehát hat kérdéscsoportban vizsgálta a brüsszeli bizottság a beruházást. Ez a vizsgálat egyébként három évig zajlott, de ebből 16 hónapig felfüggesztésre is került minden munkavégzés, tehát a csúszás egy része ebből a felfüggesztésből adódott, adódott abból, hogy bevállalásra került az a feltétel, hogy minden komolyabb munka, tehát a munka 55 százaléka nemzetközi versenyeztetésben fog elkészülni, ezért egy 22 hónapos szerződésmódosítást kezdeményeztünk az elejétől fogva, és a 22 hónapos szerződésmódosítást követően is mindig megállapodásra került, hogy ehhez a

szerződésnek a törlesztési határidejét és az egyéb feltételeit is hozzá fogjuk módosítani. Mivel a szerződésmódosítások részben folyamatosan zajlanak, hisz elmondtam, tulajdonképpen az ötödik szerződésmódosításnál tartunk, és a finanszírozási szerződés módosítását majd a parlament elé kell bevinnünk, itt az orosz minisztériummal napi tárgyalásban van Varga Mihály úr. Mivel újabb szerződésmódosítás fázisában vagyunk, és most is kell majd szerződésmódosítást kezdeményeznünk, hisz az akkor megkötött szerződésben mind az orosz félnek, mind nekünk vannak olyan feltételeink, amelyeket le kell módosítani, ezért az orosz pénzügyminisztérium azt képviseli, hogy mivel '26-ig a finanszírozás minden feltétele rendben van, nem kell azonnal módosítani minden egyes EPC-szerződés-módosítással a pénzügyi feltételeket, hanem ráérünk még módosítani, hisz addig semmi gondunk nincs vele.

A beruházás fixáras, tehát 12,5 milliárd, a brüsszeli bizottság is bebetonozta ezt az árat, ettől érvényesen eltérni nem lehet, az orosz fél így vállalta a szerződéses követelményeket. A brüsszeli bizottságnál az életciklusra vonatkozó teljes megtérülésről a Bizottság kimondta, hogy 7,35 százalék profitot fog termelni az erőmű a 60 éves üzemideje alatt, tehát megtérül. A brüsszeli bizottság azt mondta ki, hogy általában a beruházóknak egy ilyen ipari műtárgy esetén az elvárt hozama 8 százalék, és akkor a 7,35 és a 8 százalék közötti hozamkülönbséget az állam akár ki is egészítheti majd valamilyen formában, de ez a 0,65 százalékos profitkiegészítés nem minősül akkor majd tiltott állami támogatásnak. Ma is azt tudom tehát mondani, hogy a beruházás fixáras, érvényesen eltérni tőle nem lehet, megtérül a beruházás - ezt a brüsszeli bizottság előtt igazolni kellett -, a megtérülés 7,35 százalék profitot jelent.

A hitel kedvező, nem kedvező? Ez egy nagy összegű rendelkezésre állási hitel, attól kezdve fizetünk, amikor igénybe vesszük, A rendszer úgy van felépítve, hogy 110 számla kibocsátásával fogjuk ezt a hitelt igénybe venni, nem magyar bankban, nem hozzánk jön a pénz, hanem ha leigazoljuk az orosz fővállalkozónak a teljesítését, és ha a számlát kiállítjuk, akkor annak a 20 százalékát a magyar Államadósság Kezelő Központ fizeti ki az orosz fővállalkozónak, a 80 százalékát az orosz bank, és ő ebből fizeti ki a vállalkozóit.

Ez a 110 számla brüsszeli Bizottság előtt bebetonozott, megegyezett, a szerződésben rögzített az időütemezés és az összegütemezés. Ez garanciát ad arra, hogy a befejezéshez is megfelelő mennyiségű pénz áll rendelkezésre, hisz hamarabb nem tudunk fizetni. Ettől csak úgy lehet eltérni, ha indokolt eltérés jelentkezik, ami akár nem látható műszaki okokból következik be, de az orosz féllel is meg vagyunk egyezve, hogy akkor ügyis nemzetközi bíróság előtt kell ezt megvívunk. A megvívás ideje alatt nem állítjuk le a beruházást - ezt egy hármas számú szerződésmódosításban rögzítettük -, és ha majd indokolt, eldönti a nemzetközi bíróság, hogy kinek van itt többletköltsége, vagy nincs, akkor majd a fizetést adott esetben módosíthatjuk, de egyébként nincs erre lehetőség.

A visszafizetéssel kapcsolatban: eddig 23 számlát egyenlítettünk ki az orosz félnek. Az első fázishoz kapcsolódóan 30 számlában volt tervezve a beruházás kifizetése. Ezt a 23 számlát tekintve mindenféle költségtérítés nélkül - a szerződés ezt mondja ki - jogunkban áll előtörlesztéssel élni. A 23 számlából 19 számla kifizetésre került az orosz fél felé, és négynek folyamatban van a kifizetése Varga Mihály úr által, tehát tulajdonképpen semmilyen kamatterhet ezzel kapcsolatban nem kell viselni. Az is felmerült többször, hogy ezt váltsuk ki olcsóbb hitellel. Tízmilliárdos hitelt nehéz a piacon szerezni. Ha bármilyen kedvezőbb hitelt találunk, akkor sem kell felmondanunk az orosz hitelt, hiszen akkor egy nagyobb csomagban akár előteljesítés címén a következő számlákat - még 80 számlakifizetés esedékes, mire elkészülünk a blokkokkal - addig kiválthatjuk, előtörleszthetjük azt a pénzt, amennyivel az orosz fél számára tartozunk.

Ezzel a folyamatos csúszás kérdését is elmondtam. A csúszás tulajdonképpen abból is adódott a 22 hónaphoz képest, hogy el tudom mondani, most '29-30 a tervezett szerződés módosítás szerinti új időpont, és '18-ban egyeztünk meg az új időpontokban. Ebben szerepelt a '19. októberi 300 ezer oldal műszaki átadás. Ebben az ütemtervben szerepel a június 30-i dátumra történő engedélykérelem-beadás. Tehát most úgy néz ki, az orosz fél megtanulta azt a technológiát is, amellyel Európában az engedélyezést végre tudja hajtani. Azt meg világosan elmulasztotta, hogy ha levett a projektről embereket, 16 hónapig nem dolgoztatott rajta 500-600 embert, pedig neki a világon a legtöbb megrendelése van - ahogy mondtam, Törökországtól Egyiptomig, Bangladesztől Kínáig, Finnországtól Magyarorszáig, Fehéroroszországtól otthonig -, akkor azt a műszaki állományt nem tudta, tehát azt elmulasztottuk közösen. Újraindítani a projektet 16 hónapi szünet után, ez is jelentős időigénnyel bír, neki ráadásul meg kellett tanulnia azt az európai szabványkörnyezetet, amit még nem tudott, hisz utoljára nekünk épített valamikor negyven évvel ezelőtt Pakson, tehát a magyar és az orosz félnek is össze kellett szokni ebben a kérdésben.

Felesleges villany lesz-e az 1-4. blokk és Paks II. üzeme kapcsán? Ha ma megvizsgáljuk a folyamatos igénynövekményt, vagy a pillanatnyit, ma is 30 százalék importtal üzemel Magyarország, akkor nem leszünk energiafüggők, ha bejön ez a két blokk. A mai időütemterv szerint '32-37 között kell leállítani az 1-4. blokkot, tehát a párhuzamos üzem pillanatnyilag egy-két év.

Fel lehet tenni azt a kérdést is, amit Kocsis-Cake Olivio úr feltett, hogy az üzemidő-hosszabbításnak van-e realitása. A sajtóban és egyébben értesülhettünk, hogy az MVM kiírt egy pályázatot, annak vizsgálatát kezdeményezte, hogy egyáltalán van-e realitása a Paks 1-4. blokk üzemeltetésének. Én, aki ott dolgoztam 31 évig, azt mondom, hogy a vizsgálatot mindenféleképpen el kell végezni, elemezni kell. Egyébként az üzemidő-hosszabbítást ugyanúgy a parlamentnek kell jóváhagynia, mint egy új blokk építését. Ez így történt az 1-4. blokk első üzemidő-hosszabbításával is, a parlament jóváhagyása után kezdődhetett meg ez a munka. Ha ez a dolgozat elkészül, és azt mutatja, hogy van értelme még, akkor majd a parlamentben el lehet dönteni, hogy vannak távvezetési kapcsolatok, azok, amelyekben be tudjuk hozni a megfelelő mennyiségű villamos energiát, azok lehetővé teszik azt is, hogy ha átmenetileg feleslegünk van, azt értékesíteni tudjuk. Ma tulajdonképpen egy ország, Szlovénia felé nincs meg 400 kilovolton az összeköttetésünk, de holnap lesz az alapkövetétele annak a távvezetéknek, amit mi a határig már tíz évvel ezelőtt megépítettünk, és azóta is várjuk, hogy a szlovének rá tudjanak csatlakozni. Szlovákia felé még bővítünk két 400 kilovoltos távvezetékkel. Az európai villamosenergia-helyzet pedig úgy fog alakulni, a szlovák előrejelzés is az, hogy ma tudnak exportálni, de tíz éven belül importra fognak szorulni, tehát a helyzet az, hogy ha párhuzamosan üzemelünk egy pár évig, abszolút nem okoz semmilyen gondot.

Gondot jelentenek majd - és ezért kell jelentős költséget felhasználni - a megújulóknak, amelyek folyamatosan nem állnak rendelkezésre, az azokkal kapcsolatos kiszabályozási dolgok, az elektromos mobilitás, a fűtési rendszereknél az elektromos hőtárolós fűtés, a használati melegvíz, a csúcsidejű vagy akár a hajnali völgyidőszaki villany kérdése, hogy azt gazdaságosan használjuk. Ebbe az elkövetkezendő tíz évben jelentős munkát kell fektetni. Palkovics úrékkal zajlik ez az egyeztetés, hogy milyen egyéb hálózatfejlesztést, tárolást, hidrogénes gazdaságot lehet kialakítani, hogyan kell megoldanunk, hogy az egész rendszer gazdaságosan működjön, hiszen nekünk az a fontos, hogy Magyarországon a villamos energia olcsó legyen. Ma Bulgáriát követően nálunk a legolcsóbb Európában. Azt gondoljuk, ezzel tudjuk versenyképessé tenni az ide érkező külföldieknek Magyarországot, és akkor a fiatalokat nem olcsó bérrel tudjuk idecsalogatni, hanem a villamosenergia- és közműdíjakkal tudjuk a befektetőket

Magyarországon fogni, és ezzel tudjuk biztosítani a fiataloknak is a megfelelő megélhetést. Ennek feltétele, hogy ez az olcsó villany rendelkezésre tudjon állni. Egyébként Németországban a villany ára háromszorosa Magyarországnak. Egységnyi villamosenergia-felhasználással ők 40 százalékkal több szén-dioxidot bocsátanak ki Európában. A legnagyobb feketeszén-felhasználó a német ipar, 222 millió tonna feketeszenet használnak el, három ország - Görögország, Lengyelország és Csehország - feketeszén-felhasználása együttvéve nem éri el ezt a szintet. Ez környezetszennyezés. Pillanatnyilag Németországot tekintjük Európa referenciaországának. De ha az adatok mögé nézünk, akkor az elmúlt évtizedekben körülbelül húsz települést számoltak fel. Most is zajlik települések felszámolása, erdők irtása a barnaszénmezők, a lignit külszíni fejtése miatt. Ha a feketeszénnel megállnak, ha az atomerőművekkel megállnak, és a megújulók pedig időjárástól függőek, akkor az alapellátást mind gázból, mind barnaszénerőműből vagy ligniterőműből fogják előállítani. Ez a csata zajlik. Néha látunk tévében jeleneteket, hogy templomokat bontanak.

Paks-Kalocsa-híd: a Kalocsa-híd nem a beruházás költsége, az egy független költség, több célt szolgál. Az erőművet, az 1-4. blokkot is meg tudtuk építeni úgy, hogy nem volt kalocsai híd, most is meg tudnánk építeni, csak szerettük volna lehetővé tenni, hogy onnan is úgy tízezer embernél csúcsidőben működjön, hogy be tudjanak kapcsolódni a munkába. Az a településbókor, amely körbeveszi Kalocsát, és eljut egészen Kecelig, Soltvadkertig, Kiskörösig végig, az 60 ezer ember megélhetési köre, tehát ez a híd vezet valahova. A többi híd mind az 51-esbe csatlakozik bele azzal a feltétellel, hogy majd a kecskeméti autópályához a dunaújvárosi, az M9-es autópályához pedig a szekszárdi híd kerül bekötésre, de ha a 6-os autópálya kihasználtságát is növelni akarjuk, akkor a térségben lennie kell ráhordó hídnak, hisz nem 100 százaléig teljesültek azok a mutatók, így lesz mohácsi híd is, és lesz majd kalocsai híd is, pont ezért, mert akkor az a háromszög, amely tulajdonképpen bennragadt, a Kecskemét–Szeged vonal alatti térség, az egy új fejlesztési lehetőséghez jut Pakstól függetlenül, hangsúlyozom, de ha már lesz híd, akkor azt úgy szeretnénk megépíteni időben, hogy például az ott árválkodó és a tönkremenetel szélén lévő komoly létesítményt, a laktanyát, amelyben orvosi rendelőtől kezdve az étteremig, filmvetítésre alkalmas helyig minden van, szeretnénk felújítani, hogy akkor oda is elhelyezzünk építőmunkásokat. De ha nem lett volna ez a döntés, akkor értelemszerűen elhelyeztük volna őket máshol. Itt tehát a közös, szinergiás lehetőségeket szeretnénk kihasználni, és hangsúlyozom, hogy maga a szálláskialakítás Paks költségét fogja terhelni, a híd egyébként más költségvetési forrásból fog működni. *(Böröcz László megérkezik az ülésre.)*

Az áram árával kapcsolatban mi nem látjuk azt, hogy az áram egyre olcsóbb lenne. Mi úgy gondoljuk, hogy az áram ára, ahogy a szén-dioxid-kvóta is, naponta változik, tehát mi a nemzetközi piacon azt tapasztaljuk, hogy vannak időszakok, amikor felesleges villany van a rendszerben, akkor mínuszért adjuk el - ilyen két esetben volt az elmúlt időszakban -, ezért fontos, hogy olyan megoldásokat találjunk, hogy ezt az egyébként 28-32 forint közötti áron átvett megújuló villanyt ne mínuszért, tehát a határon adjuk el, és hogy szabályozási szempontból ez a rendszert ne terhelje, hisz az a legfontosabb a magyar villamosenergia-rendszerben és minden rendszerben, hogy a pillanatnyi villamosenergia-fogyasztás és a pillanatnyi termelés mindig egyensúlyban kell legyen, mert ha hiány van, akkor is üzemzavar léphet fel, ha felesleg van a rendszerben, és az nincs gondnokolva, abból is gond lehet, tehát rendszerszabályozási gond lehet, kieshetnek a villamosenergia-rendszerek.

Ha megnézzük, Kalifornia a világ egyik leggazdagabb térsége, az elmúlt időszakban ott is az alaperőművek hiánya okozta azt a rendszerproblémát, hogy a nagy melegben a naperőművek teljesítménye visszaesett, a nagy meleggel együtt szélcsendes

időszak volt, és több napon keresztül üzemzavarok, áramszünetek jellemezték a fogyasztók ellátását, ami senkinek nem előnyös. Mi ezt nem szeretnénk Magyarországon rendszeresíteni, ezért gondoljuk, hogy a megújuló és az atomerőmű fogja hosszú távon megoldani a karbonmentes termelést, és az sem segít ezen, hogy a lakóépületek hőszigetelését oldjuk meg. A lakóépületek zöme nem villanyfűtéssel van ellátva, az új lakóépületek viszont hőszivattyús elvvel kerülnek megtervezésre, a hőszivattyús fűtések is egyharmad mennyiségű villamos energiát igényelnek, mi tehát azt mondjuk, hogy az osztrákokra is tekintve pillanatnyilag az osztrák fogyasztók kétszer annyi villanyt fogyasztanak egy főre számítva, mint Magyarország, ez a tendencia takarékossgal nem fog lecsökkenni, hisz bejönnek az elektromos autók, egyebek, és nekünk ezt a rendszert okosan kell irányítanunk okos mérőórákkal, egyébbel, és akkor békében, barátságban meg tud élni egymás mellett a megújuló meg az atomerőmű, és meg van oldva a karbonmentesség. Tehát nem kéne egymásnak feszülve azon vitatkozni, hogy ki oldja meg Magyarország hosszú távú környezeti problémáját.

A hulladékkal, a KNPA-val kapcsolatban visszaadnám a szót Kovács Pál úrnak.

KOVÁCS PÁL, a Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartásáért felelős államtitkár: Köszönöm szépen, miniszter úr. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottság! Keresztes képviselő úr kérdésére azt tudnám mondani, hogy ha részleteiben kellene megválaszolnom, akkor talán estig itt ülnék, de erre természetesen nincsen idő. Nem idegen a reprocessálás mint olyan a mai nukleáris technológiától, hiszen a nagyhatalmak már ma is dolgoznak fel és dolgoztak fel ilyen kiégett üzemanyagot. Gondoljunk csak arra, hogy például a japánok a francia La Hague-ban dolgoztatták fel az összes kiégett üzemanyagot, és már reprocessált üzemanyagokat is égetnek a japán reaktorokban. Belgium szintén mindet a franciákkal dolgoztatta fel, és akkor gondoljunk arra, hogy a korábbi nukleáris fegyverkezés kapcsán felgyülemlett urán- és plutóniumkészleteket éppen az Amerikai Egyesült Államok és Oroszország közösen, egy közös programban gyűjtötte össze, és azokat égették el amerikai és orosz reaktorokban. Ez a technológia, a feldolgozás mint olyan működik nemcsak a hadiiparban, hanem a békés célú nukleáris energetikában is. A veszélyességét tekintve egyetlenegy dologban különbözik egy normál vegyi üzemtől: abban, hogy itt radioaktív körülmények között kell dolgozni, tehát a védelmet, a biológiai védelmet biztosítani kell.

Ami a feldolgozás jövőjét illeti, itt a lényeg az, hogy az elmélet nagyon szépen ki van dolgozva, hogy egyrészt van egy vegyi út, amellyel kinyerjük az összes még használható izotópot és azokat a hosszú felezési idejű, nagy aktivitású izotópokat, amelyeket egyébként vagy tárolni kellene vagy elpusztítani. Éppen erre szolgálnak azok a kísérletek, amelyek vagy nagy energiájú neutronoknak a besugárzásával vagy szaporító reaktorokban vagy lézeres technológiával más anyagoknak, célanyagoknak a felhasználásával, lézert rábombázva a célanyagra neutronokat bocsátanak ki - ezek ilyen spallációs targetek, úgy hívják a nemzetközi szakmában -, és ezzel a lézeres technológiával, szintén neutronokkal bombázva ezeket az anyagokat, az urántól és a plutóniumtól eltérő izotópokat, hosszú felezési idejű izotópokat, nagy aktivitású izotópokat szét lehet bombázni, és más, rövidebb felezési idejű, tehát kis és közepes aktivitású hulladékká lehet átalakítani. Ezeket a kísérleteket folytatják, ezekkel a kísérletekkel 90 százalékot meghaladó hatásfokig jutottak el.

Ugye, a kérdés mindig az, hogy ezt hogyan lehet ipari méretekben feltuningolni, felskálázni úgy, hogy a technológia maga 100 százalékos legyen, ez igazából a kérdés. Ez most a nukleáris kutatás-fejlesztés legfontosabb iránya, amiben itthon, Magyarországon az ELI szolgálhat a jövőben ilyen jellegű lézeres kísérletekkel.

Úgyhogy itt is... Egyébként az oroszokon, a franciákon és az Amerikai Egyesült Államokon túlmenően a brazilok folytatnak még éppen lézeres kísérleteket, hogy hogyan lehet a veszélyes, hosszú felezési idejű izotópokat, amelyek nem újra felhasználhatóak, átalakítani kis és közepes aktivitású hulladékokká.

Úgyhogy azt tudom mondani, hogy ez a kísérletsorozat folyik, ezek nagyon biztatóak. A lényeg az, hogy minél nagyobb neutronáramot, nagyobb sűrűségű áramot tudjunk előállítani ahhoz, hogy 100 százalékos mértékben szétbombázhatóak legyenek ezek az izotópok. Ha ezt a fluxussűrűséget, -méretet el tudjuk érni a szaporítóreaktorok körében, akkor ezek a problémák meg fognak oldódni, és erre épülnek, éppen erre törekednek a negyedikgenerációsreaktor-kutatási, -fejlesztési, szaporítóreaktor-kutatási, -fejlesztési nemzetközi projektek akár az orosz oldalon, akár az amerikai oldalon, akár a franciáknál, akár az angoloknál és abban a 14 tagországban, amely ezzel foglalkozik. Úgyhogy ez a jövőben meg fog oldódni, mi bizakodunk benne, addig az átmeneti tárolás megoldást nyújt. A kérdés majd az lesz, hogy hogyan használjuk fel a későbbiekben az így termelődő kiegészítő üzemanyagot.

Természetesen a Nukleáris Pénzügyi Alap a leszerelés költségeit is fogja tudni, képes lesz biztosítani akkor, hogyha a megfelelő értékállóságot biztosítani tudjuk az alap részére.

A leszerelésnek egyébként is több módja van, itt a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség szakembereivel együttműködve akár védett megőrzésben is gondolkodhatunk egy adott időszakot illetően, amíg az értékállóságot a most megképződött alap értékének az elnyerésével biztosítani lehet. A Központi Nukleáris Pénzügyi Alapban a számítások szerint az atomerőmű versenyképessége ugyanúgy biztosított, hiszen ezt beleszámítottuk abba a számításba, amikor a paksi blokkok megtérülését modelleztük. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen miniszter úrnak és Kovács államtitkár úrnak a feltett kérdésekre adott válaszokat. Megállapítom, hogy a bizottság a miniszteri beszámolót tudomásul vette. Köszönöm szépen miniszter úrnak és munkatársainak, hogy eljöttek. További jó munkát kívánok önöknek! Abban biztos vagyok, hogy az Országgyűlés plenáris ülésén az elkövetkezendő időszakban biztosan lesznek még kérdéseink és vitáink ebben a témakörben. A napirendi pontot ezúttal és ezennel lezárom. Nagyon rövid technikai szünetet rendelék el. Szeretném tájékoztatni a bizottság tagjait, hogy a technikai szünet után átadom az elnöklést Bencsik alelnök úrnak. Köszönöm szépen még egyszer. *(Süli János: Elnök asszony, szeretnék mi is megköszönni a türelmet és a figyelmet. A meghívásunkat pedig tekintsék élőnek! Ha ezen a járványon túl vagyunk, akkor szeretnék Pakson is többet mutatni abból, amit csinálunk - szívesen látjuk önöket -, vagy akár a hulladéktárolóban. Köszönöm szépen a figyelmet. További jó munkát!)* Köszönöm szépen még egyszer az élő meghívást. Mihelyt a járványhelyzet lehetővé teszi, a bizottságnak kitűzzük az ottani ülés időpontját. Köszönöm szépen. *(Rövid szünet.)*

(Az ülés vezetését Bencsik János, a bizottság alelnöke veszi át.)

A klímaváltozás egészségügyi kockázatainak mérsékléséről szóló H/11039. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről)

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Folytatjuk az ülésünket. A 2. napirendi pontunk a klímaváltozás egészségügyi kockázatainak mérsékléséről szóló H/11039. számú határozati javaslat vitája, majd döntés a tárgysorozatba-vételről. Megadom a szót az

előterjesztőknek. Úgy látom, hogy Kocsis-Cake Olivio lesz az, aki ismertetni fogja a javaslatot, amelyet Szabó Timea képviselő asszonnyal közösen nyújtottak be. Tisztelettel köszöntöm képviselő asszonyt is.

Kocsis-Cake Olivio szóbeli kiegészítője

KOCSIS-CAKE OLIVIO (Párbeszéd) előterjesztő: Köszönöm a szót. Tisztelt Alelnök Úr! Tisztelt Bizottság! Így van, röviden akkor ismertetném az előterjesztésünket. Az előterjesztés még az első hullám hatására született, de azt gondolom, igencsak aktuális jelenleg is sajnos ez a kérdés. A klímaváltozás természetére gyakorolt hatásai lassabban tűnnek fel, de az emberiségre gyakorolt hatások, például különböző trópusi betegségek gyorsan felüthetik a fejüket itt, akár Közép-Európában is. A hőmérséklet növekedésével egyre gyakoribbak lesznek azok a betegségek, illetve kedvez azoknak a betegségeknek, amelyek az állatokról az emberekre terjednek át. Ezt láthatjuk sajnos a jelenlegi világjárványban is. A koronavírus is most a legutóbbi kutatások alapján, illetve a legutóbbi, legfrissebb ismereteink alapján is állatról emberre terjedt át, és mi meg vagyunk győződve arról, hogy ennek az egyik kiváltó oka a klímaváltozás volt.

A határozati javaslatunk igazából arra irányul, hogy felkészítsük Magyarországot erre az új helyzetre, hiszen sajnos azt látjuk, hogy egyre gyakrabban fog feltűnni ilyen típusú járvány, egyre sűrűbben kell számítanunk hasonló helyzetekre. Amik már konkrétan láthatók, azok a szúnyogok által terjesztett fertőzések. Ezek is nagyon veszélyesek. A hazánkban is tapasztalható melegebb klímának köszönhetően olyan betegségek jelennek meg, amelyeket eddig távolabbi helyeken láthattunk. Ezeket szúnyogok terjesztik. Ilyen például a Zika-vírus, a nyugat-nílusi láz vagy a malária. Ez nem egy képzelgés, meg ez nem egy teljesen valóságtól elrugaskodott dolog, hanem ezek, amelyekről most beszélek, teljesen valós dolgok, abszolút megjelenhetnek itt, Magyarországon is. Ha Magyarországról beszélünk, akkor érdemes pár mondat erejéig megállni például a Balatonnál, ami aktuális kérdés. A felmelegedés következtében már idén nyáron az algásodás olyan méreteket öltött, hogy voltak olyan napok, amely napokon nem volt ajánlott a fürdőzés a Balaton bizonyos pontjain, a keszthelyi szakasz környékén volt igencsak nagy az algásodás. Nem ajánlották a fürdést, bőrirritációt, hasmenést okozhatott volna, ha olyan mennyiségű víz jut az ember szervezetébe. Én azt gondolom, hogy ez figyelmeztető jel is lehet, és előbb-utóbb az ivóvízkészleteinket is veszélyezteti.

Mindezek alapján azt gondolom, egy olyan dologról beszélünk, amely a mindennapjainkat is befolyásolhatja. Ezek a problémák jelenleg itt vannak közöttünk, tehát a javaslatunk arra irányul, hogy megelőzzük, illetve felkészítsük az országot az említett hatásokra. A javaslatainkat röviden összefoglalva, tegyünk a lakosság felvilágosításáért, egy nagyon komoly felvilágosítási kampányt indítsunk, készüljünk fel a trópusi kórokozók egyre gyakoribb megjelenésére, ezzel összefüggésben tegyünk lépéseket a vízkészlet egészséges megőrzéséért. A Balaton kapcsán elmondtam ennek az indokoltságát. Nagyon fontos, hogy az élelmiszerbiztonsági szabályokat is újragondoljuk, ennek kapcsán ez is egyre égetőbb kérdés lesz, illetve az egészségügyet felkészítendő, az egészségügyi helyiségek klimatizálását is el kell végeznünk minél előbb. Látható, hogy nyáron a súlyos betegek 30 fokok vagy annál melegebb szobában kénytelenek lenni, a legtöbb kórházban legtöbbször csak a műtők klimatizáltak, illetve nyilvánvalóan a higiéniai körülmények biztosítása is elengedhetetlen minden egészségügyi intézményben. Erre utal az is, hogy főleg az első hullámban a koronavírus-fertőzések intézményi fertőzések voltak, kórházakban terjedtek. Tehát összességében ezeket javasoljuk, és azt gondolom, ezek az intézkedések azok, amelyekkel a kezdő lépést megtennénk annak irányában, hogy Magyarország

védettebb legyen a klímaváltozás egészségügyi kockázataival kapcsolatban. Kérem a tisztelt bizottságot, hogy támogassa a javaslatunkat. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Kérdezem, hogy a bizottság tagjai közül kíván-e valaki kérdést megfogalmazni. Van-e valakinek véleménye? *(Nincs jelentkező.)*

Amennyiben nincs, akkor a tárgysorozatba-vételről döntünk. Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 1 igen. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 6 nem szavazat. Megállapítom, hogy a bizottság a határozati javaslat tárgysorozatba-vételét nem támogatta. Köszönjük képviselő úrnak és a képviselő asszonynak a jelenlétet.

Az Óbudai (Hajógyári)-sziget árvízvédelmi rendszere megvalósításának előkészítéséhez szükséges forrás biztosításáról szóló kormányhatározat hatályon kívül helyezéséről szóló H/12571. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről)

A 3. napirendi pontunk az Óbudai Hajógyári-sziget árvízvédelmi rendszere megvalósításának előkészítéséhez szükséges forrás biztosításáról szóló kormányhatározat hatályon kívül helyezéséről szóló H/12571. számú határozati javaslat vitája, majd döntés a tárgysorozatba-vételről. Megadom a szót az előterjesztőnek, Szabó Timea képviselő asszonynak.

Szabó Timea szóbeli kiegészítése

SZABÓ TIMEA (Párbeszéd) előterjesztő: Köszönöm a szót, elnök úr. Ugye, itt arról van szó, hogy mindannyian emlékszünk, hogy az elmúlt hó néhány hónapban felröppent az a hír, hogy a kormány egy nagyobb beruházást kíván végrehajtani a Hajógyári-szigeten, amihez a Pest Megyei Kormányhivatal által elkészített hatástanulmány szerint is több mint ezer fát kell kivágni, illetve a terv az volt, hogy a sziget árvízvédelme érdekében egy mobilgátat építenek a sziget köré, ami egy nagyjából 20 milliárd forintos tétel, mindezt azért, hogy a Kovács Katalin kajak-kenu központot ott létrehozzák.

Széles körű tiltakozás fogadta ezt a hírt, aminek hatására július 30-án maga Gulyás Gergely bejelentette, hogy semmilyen beruházás nem lesz, illetve a kormány nem támogat semmilyen beruházást a szigeten, viszont azt láttuk a bejelentést követően, hogy még mindig nem vonta vissza a kormány az erre vonatkozó kormányhatározatot. Utána én még egyszer kértem Gulyás Gergelytől, hogy vonják vissza, akkor ennek a következő lépése az lett, hogy a kormány hivatalosan bejelentette, hogy a Kovács Katalin kajak-kenu központ nem a Hajógyári-szigeten, hanem Sukorón fog megépülni, de még mindig nem vonták vissza a kormányhatározatot. Majd a következő lépésként már - és ez volt itt a kulcs - a Pest Megyei Kormányhivatal szerencsére bejelentette néhány héttel ezelőtt azt, hogy megszünteti a környezeti hatásvizsgálati eljárást, ami maga a mobilgát előkészítését jelentette; ez már azért egy kézzelfogható és konkrét lépés volt, ami gyakorlatilag tényleg biztosítja azt, hogy akkor nem születhetnek meg azok az engedélyek, amelyek előkészítik a mobilgát megépítését, azaz nem fog mobilgát épülni, de még mindig hatályban van az a kormányhatározat, amely ezt előkészítette.

Úgyhogy az én javaslatom mindössze arról szól, hogy ezt az 1302/2019. számú kormányhatározatot, amely az árvízvédelmi rendszer megvalósításának a koncepciójáról szól, vonja vissza a kormány; hogyha már úgyis hivatalosan is ki lett mondva, hogy nem fog ott mobilgát épülni, illetve már a Pest Megyei Kormányhivatal visszavonta az engedélyezési eljárást, akkor vonjuk vissza magát az ezt megalapozó

kormányhatározatot is! Azt hiszem, hogy ez az, ami véglegesen megnyugtató a közvéleményt és a szakmát ezen a területen. Köszönöm.

ELNÖK: Kérdezem a bizottság tagjait, hogy kíván-e valaki kérdést megfogalmazni. *(Senki nem jelentkezik.)* Kíván-e valaki véleményt mondani? *(Senki nem jelentkezik.)* Úgy látom, hogy nincs ilyen szándék.

Határozathozatal

Ebben az esetben döntenünk kell a tárgysorozatba vételről. Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 1 igen. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 6 nem. Megállapítom, hogy a bizottság a határozati javaslat tárgysorozatba vételét nem támogatta.

A kudarcba fulladt állami hulladékkezelési rendszer átalakításáról, az önkormányzati hulladékkezelési rendszer visszaállításáról szóló H/11279. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

A 4. napirendi pontunk a kudarcba fulladt állami hulladékkezelési rendszer átalakításáról, az önkormányzati hulladékkezelési rendszer visszaállításáról szóló H/11279. számú határozati javaslat vitája, majd döntés a tárgysorozatba vételről. Megadom a szót az előterjesztőnek, Kocsis-Cake Olivio képviselő úrnak.

Kocsis-Cake Olivio szóbeli kiegészítése

KOCSIS-CAKE OLIVIO (Párbeszéd) előterjesztő: Köszönöm a szót. Tisztelt Alelnök Úr! Tisztelt Bizottság! Így van, ez egy újabb, nagyon aktuális előterjesztés egy olyan ügyben, amelyen véleményünk szerint sürgősen változtatni kell. Több önkormányzattól kaptunk visszajelzést, és nemcsak ellenzékiektől, hanem bizony fideszes vezette önkormányzatoktól is, hogy nagyon komoly probléma van a központi hulladékkezelővel, főleg a kifizetésekkel kapcsolatban. Nagyon komoly kérések vannak a hulladékkezelés állami felügyeletével kapcsolatban, főleg a kifizetésekkel kapcsolatban, és ez nagyon komoly problémát okoz a helyi önkormányzatoknak, nyilván elsősorban a cash-flow finanszírozásban, és át kell tervezniük a költségeket, és ez komoly zavart okoz a költségvetésben. Úgyhogy mi arra teszünk javaslatot, hogy ezt a problémát szüntessük meg, és ennek a problémának a megszüntetése az, hogy a hulladékkezelési jogosítványokat vissza kell adni az önkormányzatoknak, ahogy korábban volt. Bebizonyosodott, hogy ezt nem lehet egy központi, állami hulladékkezelési adminisztrációs tevékenységgel megnyugtatóan kezelni.

Ehhez kapcsolódik a javaslat további pontja, amely szerint a hulladék keletkezéséhez és kezeléséhez kapcsolódó állami bevételeket - ugye, itt a környezetvédelmi termékdíjról, a lerakási díjról van szó -, ezeket a költségeket teljes egészében a hulladékkezelés megoldására fordítsák. Ez azért nagyon fontos, mert gyakorlatilag így tudnak fejleszteni ezek a hulladékkezelő önkormányzati cégek.

Illetve a javaslat megfogalmazza azt is, hogy az egyszer használatos műanyagok forgalomba hozatalának betiltásáról szóló törvénymódosítást szigorítsuk. Illetve egy új elemként a hulladéktermelés tényleges csökkentése érdekében egy olyan szabályozást javaslunk kialakítani, amely az italcsomagolásoknál bevezetné a kötelező visszaváltást. Nagyon nagy probléma a műanyagszennyezés, nyilván az ebből fakadó mikroműanyag-szennyezés is egy nagyon komoly probléma, és ez mind abból adódik, hogy nem gyűjtjük megfelelően a műanyagot. Ezt egyébként több skandináv országban nagyon sikeresen végzik, 90 százalékos a visszagyűjtése ezeknek a típusú műanyagoknak. *(Böröcz László: Hol?)* Például Svédországban.

A javaslat rendezni kívánja, hogy egy héten belül minden tartozást rendezzen az önkormányzatok felé a kukaholding, hiszen jelenleg is fennállnak tartozások, illetve felhatalmazza a kormányt, hogy ennek érdekében egy hónapon belül módosítsa a hulladékról szóló törvényt, valamint nyilván a központi költségvetést, illetve a környezetvédelmi termékdíjról szóló törvényt is módosítsa.

Összességében ez a javaslat. Én remélem, hogy azok a képviselők, nyilván elsősorban a fideszes képviselők, akik ez ügyben hatalommal bírnak, és tárgysorozatba engedhetik ezt a javaslatot, most nemcsak az én előterjesztésem közben vitatkoznak és kérdeznek, hanem utána is kifejtik a véleményüket, hogy miért nem kívánják ezt megszavazni, vagy miért tartják ideálisnak a jelenlegi helyzetet a kukaholdinggal. Bízva az értelmes, konstruktív vitában köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem, a bizottság tagjai közül kíván-e valaki kérdést megfogalmazni. *(Jelzésre:)* Böröcz képviselő úr!

Kérdések, hozzászólások

BÖRÖCZ LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm. Nekem inkább hozzászólásom lenne, mint kérdésem. Nekem ezzel a javaslattal is az a problémám, ami a Párbeszéd összes többi javaslatával, hogy a politikai üzeneten és a hangulatkeltésen kívül tulajdonképpen semmi érdemi információt nem tartalmaz egyik sem, egyébként ez a javaslat sem tartalmaz konkrét elképzeléseket. Hivatkozik itt a képviselő úr a svéd példára, de hogy konkrétan egyébként onnan miket emelne át, meg miket nem, arról ebből a javaslatból semmi nem derül ki. Ráadásul egyébként a hulladékgazdálkodásnak a megszervezését érintő és az országos szinten történő, méretgazdaságossági szempontokat is figyelembe vevő kezelésre vonatkozó javaslatokat az önök elképzelése biztosan nem tartalmaz.

Ebből az, hogy egy fenntartható, hosszú távon működtethető rendszer kialakítható lenne, egészen biztos hogy nem következik, és szerintem a kormány dolgozik azon, hogy egy, a XXI. századnak megfelelő, a XXI. századi elvárásoknak megfelelő, mind környezetvédelmi szempontból, mind pedig a hulladék feldolgozásának a szempontjából egy XXI. századi rendszer kerüljön kialakításra, ami egy sokkal összetettebb és sokkal részletesebb átgondolást igényelne, és ez a munka a kormányzatban, én úgy tudom, folyik. Arra biztatom a képviselő urat, hogy a politikai hangulatkeltéseken kívül esetleg valami részletesebb anyaggal térjen vissza. Köszönöm.

ELNÖK: Van-e még hozzászólási szándék? *(Jelzésre:)* Hajdu képviselő úr!

HAJDU LÁSZLÓ (DK): Tisztelt Bizottság! Az előterjesztés anyagával kapcsolatban azt szeretném megjegyezni, hogy ez a kukaholdingnak becézett - minden önkormányzatban így hívják - NHKV azért kínos kérdés. Vegyük például Budapest fővárost! Ezt ismerem a legjobban, de pár település problémájával éppen ezen keresztül találkoztam, és mondhatni, ismerem is. Budapesten 800 ezer körüli a hulladékkezelési díjat fizető akár cég, akár lakás. Lényegét tekintve egy jelentős bér megfizetése mellett - ezt a díjat egyébként a fővárosban a Fővárosi Közterület-fenntartónak kell fizetnie a kukaholding felé - évente bemondanak egy számot, és évente ezzel az összeggel kell támogatni ennek a cégnek a működését, noha azelőtt ezt egy főosztály intézte a vállalatnál. Az adatbázisa, mindene megvolt, és aki nem fizetett, a behajtásra is kiépített apparátus volt. Tudtak gazdálkodni, a likviditásukat nem zavarta meg az a helyzet, ami most van, hogy a lakosság által befizetett hulladékdíj bemegy egy központi kasszába. Nem kell itt mondanom, mert mindenki tudja, hogy

miről van szó. Maga a lakosság finanszíroz az államnak, finanszíroz ennek a cégnek, amely kukaholding néven híresült el, és lakossági finanszírozással működik. Pillanatnyilag valamit fizetett a Fővárosi Közterület-fenntartónak a kukaholding. Körülbelül 6-7 milliárd forint van kintlévőségben, amelyet az állam által létrehozott centralizált cég nem fizetett meg, ezért napi fizetési gondok vannak a közterület-fenntartó vállalatnál olyan szinten, hogy a dolgozók bérét, tehát a kukás emberek bérét nem tudják fizetni, vagy állandóan túsarkon billegnek, hogy vajon lesz fizetés vagy nem lesz fizetés. Ez az áldatlan helyzet a hulladékgazdálkodásban soha nem fordult elő. Amióta ezt kitalálták, lehet, hogy a kistelepüléseken - elhangzott az előbb - méretgazdaságilag előnyös. Lehet, hogy a 8-10-20 vagy 100 településen, kistelepülésen összeszedett hulladékoknál működőképes, és ott nincs is jobb recept, mint ez a központosítás, de egy ilyen világvárosban, mint Budapest, vagy bármelyik nagy megyei jogú városban nem, mert ezek képesek önmagukban ezt a kérdést megoldani, és nem kell az államnak ez a segítsége, ami nem segítség, hanem visszahúz. Visszahúz abban a tekintetben is, hogy nem tudja, hogy hogyan fognak érkezni a pénzek. Ezeket az autókat, a kukásautókat karban kell tartani, üzemanyagot kell vásárolni, működtetni kell gyakorlatilag a teljes hulladékgazdálkodás üzemelését, pénz nélkül. Nem lehet tudni, hogy hogyan jön a forrás.

Éppen ezért ezen áldatlan állapot felszámolásában azt a differenciálást kell megtenni, hogy a méretgazdaságot vegyük figyelembe, hogy vegyük ezt a szót, amely itt elhangzott egyszer, és ez nem hangulatkeltés egyébként. Laci, mondom neked, ez nem hangulatkeltés, hanem iszonyatos probléma egy 1500 fős vállalatnál, amikor nem tudnak fizetni a dolgozóknak bért, közben pedig a lakosság befizeti a díjakat. Nem is beszélve arról, hogy cégek és különböző vállalkozások kifizetett pénze ott van az államnál, nem kamatozik, nem kamattal kapja meg a közműcég, hanem késleltetve, és sok esetben bérhitelt vagy átmeneti hiteleket kell felvenni ahhoz, hogy valamilyen fizetési határidőt tudjanak teljesíteni, és ne kötbérezzék meg őket. Ezt a helyzetet nem a fővárosi szakvállalatok, nem a nagyvárosi hulladékgazdálkodási cégek hozták létre, hanem ezzel az intézkedéssel mi magunk a törvényhozásban. Ezt fel kell oldani, és egy élő gyakorlatot kell összeállítani. Köszönöm szépen. Támogatom az előterjesztést.

ELNÖK: További hozzászólási szándékot nem látok. Megkérdezem az előterjesztőt, hogy kíván-e reagálni. *(Jelzésre:)* Kocsis-Cake képviselő úr a szó.

Kocsis-Cake Olivio válasza, reflexiói

KOCSIS-CAKE OLIVIO (Párbeszéd) előterjesztő: Köszönöm szépen a szót. Csak röviden reagálnék Böröcz László képviselő úrra, aki legalább vitába szállt, és ezt nagyra értékelem, hiszen eddig ez nem fordult elő itt, a bizottsági ülésen, csak így némán leszavazták a javaslatainkat. Nem kívántam volna hangulatot kelteni. Ha politikai hangulatot kívánnánk kelteni, akkor tüntetést szerveznénk a kukaholdinghoz, és higgye el, elég sokan eljönnének erre a tüntetésre, ahogy Hajdu László képviselő úr is elmondta. Több száz, több ezer ember családját érinti ez a probléma, és ez egyre inkább égető. Konkrétumokat kért a képviselő úr. Konkrétan Hajdu László képviselő úrtól is elhangzott, hogy Budapesten mi a helyzet, Dunaújvárosban - csak az elmúlt hónapok példáját mondom -, Gyömrőn volt probléma ezekkel, Nagykőrösön, és ezek nem is mind ellenzéki vezetésű önkormányzat.

A tartalma ennek az előterjesztésnek arra is konkrétumot várt, képviselő úr - konkrétumot mondtam -, hogy a műanyag csomagolók visszaváltása ügyében 90 százalékos visszaváltási arányt el lehet érni, ha megfelelően ki van alakítva ez a rendszer, tehát 90 százalékkal lehet csökkenteni azt, hogy ezek a műanyag üvegek ne a megfelelő helyre kerüljenek, és nyilván az állampolgári környezettudatosságot is

elősegítik ezek az intézkedések. Azt gondolom, ez a része is támogatható javaslat, főleg egy fenntarthatósági bizottságban. A kukaholding kapcsán pedig nagyon súlyos problémákhoz fog vezetni, ha ezt a gyakorlatot továbbviszik, és a hulladékgazdálkodást is előbb-utóbb veszélybe fogják sodorni. Olyan fenntarthatatlan állapotok fognak történni, amelyek 2018 közepén voltak, hogy gyakorlatilag ott állt a rakás szemét hegyén-hátán, és nem volt, aki elvigye. Nyilvánvalóan ennek a javaslatnak az is a célja, hogy ezt elkerülje, hiszen ha önkormányzatokhoz kerül vissza a hulladékszolgáltatás megszervezése, nyilvánvalóan az önkormányzatok abszolút érdekeltek lesznek abban, hogy ilyen ne történjen. Ezt mindenki, aki egy önkormányzatban már dolgozott, vagy akár önkormányzati képviselő volt, pontosan tudja, hogy egy önkormányzat nem engedheti meg magának, míg egy távoli kukaholding simán belecsúszhat ilyen dolgokba. Ezért még egyszer kérem, hogy gondolják át a javaslatunk elfogadását. Nagyon szépen köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm. Döntünk a tárgysorozatba-vételről. Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 1 igen szavazat. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 6 nem szavazat. Megállapítom, hogy a bizottság a határozati javaslat tárgysorozatba-vételét nem támogatta.

Egyes egyszer használatos műanyagok forgalomba hozatalának betiltásáról szóló T/10670. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről)

Az 5. napirendi pont az egyes egyszer használatos műanyagok forgalomba hozatalának betiltásáról szóló T/10670. számú törvényjavaslat vitája, majd döntés a tárgysorozatba-vételről. Megadom a szót az előterjesztőket képviselő Hajdu László képviselő úrnak.

Hajdu László szóbeli kiegészítése

HAJDU LÁSZLÓ (DK) előterjesztő: Tisztelt Bizottság! Az előterjesztés egy kicsit egybevág az előző napirendnek a nem tudom, hányadik pontjával, az egyszer használatos műanyagok tiltására vonatkozik. Az 50 mikron alatti műanyag van pillanatnyilag az engedélyezett körben, mi pedig a teljes körű betiltására teszünk javaslatot részben azért, mert igen jelentős alternatív megoldások találhatóak, és ezért gondoljuk javasolni annak a két törvénynek, amelyet érintett, a módosítását. Amikor ezt a törvényt elfogadtuk, már akkor is szerepelt itt ez a módosítás, és ez azóta is problémát jelent. Azt indítványozom, hogy ha a bizottság tudná támogatni, akkor vegyük tárgysorozatba. Ennyit szerettem volna első körben hozzászólni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Van-e valakinek kérdése, hozzászólási szándéka? *(Senki nem jelentkezik.)* Nem látok ilyet.

Határozathozatal

Akkor döntünk a tárgysorozatba vételről. Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 1 igen szavazat. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 6 nem szavazat. Megállapítom, hogy a bizottság a tárgysorozatba vételt nem támogatta.

Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2019. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról szóló H/11093. számú határozati javaslat (Az Igazságügyi bizottság önálló indítványa)

(Döntés részletes vita lefolytatásáról a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján)

6. napirendi pont: döntés részletes vita lefolytatásáról az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2019. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról szóló H/11093. számú határozati javaslattal kapcsolatban. A kijelölt bizottság az Igazságügyi bizottság. Egy technikai információ a napirendi pontunk időzítéséről: a plenáris tárgyalása még nem kezdődött el, de sorra kerül az idei őszi ülészakon. Vélhetően november 10-én lesz az a bizottsági ülésünk, amikor ezt a napirendi pontot megtárgyalhatjuk, a részletes vitát lefolytathatjuk abban az esetben, hogyha csatlakozunk hozzá.

Van-e valakinek kérdése, hozzászólási szándéka ezzel kapcsolatban? *(Senki nem jelentkezik.)*

Határozathozatal

Amennyiben nincs, akkor megkérdezem, hogy ki az, aki támogatja a kapcsolódást. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy 7 egybehangzó igen szavazattal a bizottság kapcsolódott a határozati javaslat részletes vitájához.

Ezt a napirendi pontot is lezárhatjuk.

Egyebek

Az egyebekben annyiról szeretném tájékoztatni a bizottságot, hogy a jelenlegi ismereteink alapján a következő ülésünket október 27-én, azaz két hét múlva kedden 14 órától tartjuk. Napirenden lesz dr. Nagy István agrárminiszter éves meghallgatása az országgyűlési törvény 41. §-a alapján, valamint a zárszámadási törvényjavaslat részletes vitájának a lefolytatása, és további tárgysorozatba vételi döntések megvitatására és meghozatalára is sor kerülhet.

Van-e valakinek az egyebekkel kapcsolatosan kérdése? *(Senki nem jelentkezik.)*
Nincs.

Még annyit, hogy a november 10-ei ülést követően várhatóan november 24-én és december 8-án fogunk majd ülést tartani.

Az ülés berekesztése

Ezennel a mai ülésünket lezárom, és további jó munkát kívánok mindenkinek!
Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 43 perc)

Bencsik János
a bizottság alelnöke

Schmuck Erzsébet
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Molnár Emese és Vicai Erika